

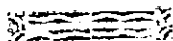

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indült BÉTSBŐL Szeredán 27. Májusban 1789.

B E T S.

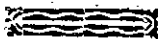
A' Felsőges Tsászárnak kívánt egészsége *Laxen-*
burgban napról napra öregbedik. — A' *Toská-*
nai fő Hertzeget *Leopoldat* minden pertzentésben
várjuk. — *Ferentz* fő Hertzeg kedves Hitefsével ed-
gyütt frissen vagon. — Az egész télen által Béts-
ben sekütt Sergeknek az a' parantsolatjak, hogy
minden órán a' Magyar-országgi Táborhoz indulja-
nak. — A' Béts Vára árkaiból egynehány milliom
külömbb külömbb nagyságú golyóbisnak tsak a' hült
nyoma maradott, most is a' 18-tól fogva 30 fontig
nyomó punktumait mozgatják innen a' békefségnek.
Mind Tseh-ország-felé, mind Magyar-ország-felé

meg-fzünés nélkül költöztetnek a' hadi dolgok. — A' Békeiség ezen kellemetes Tavaszi-napokon még tsak nem-is rügyedzik, Isten tudja mikor fog gyümölsöt érelni!!

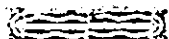
Azok a' múlt esztendőtol fogva mind eddig Györben tartatott 546 főből álló Török foglyok; kikről közelebb költ Levelünkben emlékeztünk, hogy a' Török parolátlanságért az ezek között lévő 41 Tíztek is vasban vagynak, 17-dikben a' *Laszi Sergebéli* 128 fekete salavárfoknak őrizetek alatt Pofonyba érkeztenek, és vitetnek egy a' *Vádg* mellett fekvő pufzta Várba, és a' Békeiségnek fel-de-rüléséig itten fognak pipázni. Ezen fogoly Törökökről azt beszélik, hogy a' magok nyavallyájokat hasokra kötött meleg kenyérral orvasolták, mely kenyeret, annakutánna az éhező Izegénységnek ől-tson el-adván, valakik ettenek belölle meg-hóltanak; mellyet annakutánna keményen meg-is tiltótanak vala, hogy töllök valamit vásárolni meg-ne próbálják.

Valamint a' *G. Hadik*, ugy a' *B. Laudon* egész Táborá ezen hónapnak 14-dikén meg-mozdult és egyszer'smind elébb nyomult, és ugyan ekkor az ellenségnek-is minden Sergej mozgásban valának: Hogy a' *Laudon* Táborá 14 mértföldnyire légyen benn a' Török földjén, hátrább egy azon Tábor-tól jött Levélből ki-tettzik. — Midőn ezen emlékezetes 2 igazgató Fő-Vezér *Hadik* és *Laudon* le-érkeztenek, a' magok *Kordonjokat* leg-ottan végig el-járak, és a' hól el-mentenek, magok adták a' parantsolatot a' mozdulásra, és a' Sergeknek minden vára-

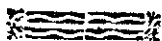
várakozás-nélkül kell vala mozdúlni. — Hogy Her-
tzeg Kóburg 4-dikben Románból ki-mozdult és 5-dik-
ben Faraoniig elé-nyomúlt és itt meg-akadályozta-
tott, a' bizonyos. Ezen Tábornak *Avántgárdája*,
vagy előre küldött része F. M. L. Báró *Splényi*, és
Obester *Karajzai* alatt egyenesen mégyen *Foksán-*
nig, a' mint már ezt meg-irtúk — és így látni való,
hogy a' két fejü Sasos-Zászlók alatt tsatázó lábon
álló minden Sergeink egyszersmind mozgásban vagy-
nak; és minden órán szemünk szájunk el-fog telni
a' nagy hirekkel.

A' hól vakmerő bátorsággal öfve-kötött erő és
vitézség kívántatik — a' hól hirtelen szorúl a' kap-
tza, úgy tapasztaljuk, mindenütt tsak a' Húzárok
az *Expeditörök*. — A' 10-dik Májusban költ Lem-
bergi Ujságban ez iratik: „Egy *Barkó* Köz-Hú-
szárjának különös vitézsége, ki magát az Apr. 19-
dikén *Bakonnál* történt tsatában tsak nem példa
nélkül ki-mutotta, meg-érdemli, hogy az egész
Világ előtt emlékezetben maradjon; melly tör-
téneiről egy fzemmel látott bizonyosság tett tudósítáft.
Öt Sqvadrom *Tsászár* és *Barkó* Húzárság inene egy
5000 főből álló Török Sereg ellen, mely mind vál-
lagatott *Spáhiokból* áll-vala, hogy azokat addig
tartoztatnák, mig a' gyalogság és a' Német Lovas-
ság meg-érkezhetnék. Ezek egy ki-mondhatatlan
vitézséggel tsapának-öfve az ellenséggel, és ezek
közzül tsak a' *Faraoni* hidnál 80 Spáhiit aprittá-
nak-öfve. Midön a' gyalogság és a' Német lovas-
ság meg-érkezék, lassan lassan húzzák vala mago-
kat vilázta a' Húzárok, hogy a' gyalagokhoz kap-

tsalódhassanak — de, alig hagyák-el a' hidot, hogy az az ellenségtől körül keritetének, és egyedül csak a' Húzfárban született senkivel sem közös vitézség tselekedheté azt, hogy ezek magokat olly számos ellenség közzül ki-vágák, és azoknak minnyájon élettekkkel nem áldozának. (Csak ugyan némely vitézbe Húzfároknak szerentsétlenül itt kellett hagyni életüket; kik között találtaték *Barkónak* ezen Vitéz köz Húzfárja is. Midőn ez a' Spáhis öldöklésben már tajtékázó Paripáját egynéhány lövések által el-vesztette volna, és 20 Spáhifoknál többtől vétegett volna körül, ekkor-is gyalog ugy védelmezi vala magát markába szorított kardjával, hogy ezt az ötet körül vett számos Törökség sem késsel, sem kardal vagy lántsával el-nem ejtheté, míg nem 6 Spáhifok egyszeribe lövének ezen vitézbe.

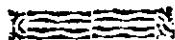
Már bizonyos nevezetes történetek estenek a' tsatázó piatzon; de ezeknek a' hira még homállya. son érkezett közinkbe; és a' Hadi-Tanátsától már 8 napoktól fogva semmi tudólitás ki-nem adatott. — Nevezetesen *Jaszfenovátzból* azt írják, hogy itt a' Törökök a' *Liháner* Sereg' szélein akorván egy bétsapást tenni, midőn már öszve-gyűlve tzéljakat kívánnak követni, a' miéinknél már előre el-lévén tzéljak árúlva, 400 nak életét közüllök ott hagyván, szomorúan kéntelenitetének visszaz-térni. Ellenben a' *Grésen* Sergének-is egy 20 főből álló Komandójára sokkal több ellenség rokoaván *Kostainitza* körül véletlenül, mind eddig ott maradának. — A' Bánátusi széleken is, *Glinához* nem meszsz egy bé-ütést próbálnak a' Törökök, melyről mi már

már előre meg-bizott kémek által tudósítást vévén, a' leg-fzélső falukban lakó népnek leg-ottan parantsolat adaték, hogy magát minden fel- kelhető jóvaival edgyütt húzza bejebb az Országba, mellyet többnyire tselekedtenek-is, mig a' Törökök el-érkezének és az ürehsen talált falukat fel-gyújták. Némely lakafok, kik hátra maradának (kik között 3. hozzánk által vándorlott Bosznyákok-is valának, kiket a' Törökök Kémeknek nézvén-ki, leg-ottan mind a' hármot fel-nyársolák) az ellenség prédái levének.

A' mint némely tudósítáfok erőstik *Boszniában* már 50-ezerből álló Török Tábor fekszik, *Belgrádban* 15-czer, *Nisában*, *Szemendriában*, *Krozában* és *Ufzitzában* 20-ezer — *Moldovában* és *Oláh-országban* nem tudatik, hanem a' Nagy Vezérnek 150 ezerből álló Táborát már talpon állani mondják; és valamint a' Tartománybéli, ugy az *Asiai Sergek* szüntelen érkeznek. Ki ad ezeknek enni és inya? a' hová ezek meg-telepednek jaj annak a' földnek!

Azt olvafsuk egy Levélből, hogy a' mely nap *Laudon* a' maga Táborához érkezett, azon nap mingyárt tudtára adta a' *Boszniái* Törököknek, hogy az el-fogott Keresztény katonáknak többé-fejeket el-ne mészék; mert különben ő még tsúfobbúl fogua a' Török foglyokkal bálni. — Ezzel a' Bosznyákok semmit sem gondolván, az el-fogtaknak fejeket szedték; erre *Laudon* parantsolatot adott, hogy az el-fogott Törököknek mind a' két kezeken lévő ujjait vágják-le, és ugy botsáfsák vízfza. Ezeken külö-

ben nem fog a' *Mordlis Filozophia*, ha az ő kegyetlenségeket kegyetlenség nem tromfolja:

Külső-orzági Tudósítások.

A' leg-ujjabb; de már majd minden Német Levelekben közönségesé lett hir az, hogy a' *Persák* az *Orosz Udvar* ellen hadat izentenek, és ez ellen egy második *Tamerlánt* akarnak küldeni. — Az *Asiai nép* minden eddig volt szokás ellen már, a' *Konstántzinápolyi tudósítás-szerint*, felhő módra állott ki, és a' leg-utóljára jövő *Sergek* is már *Konstántzinápolynál* mondotnak nyüsegni. Ha *Szelim* maga is *Táborba* fog személy-szerint szállani, a' *Mahumed* buzgó követőinek szokások-szerint az egész *Nemzet* tsatára rohon ő-vele, és leg-alább is fél millióm *Töröknél* több jelenik-meg tsak ezen okból a' tsata-piatzon, a' mint némellyek vélekednek.

A' *Tsere* reménység fátyola alá fedett ortzájú *Bavariai Palatintusi Örökös* — a' *Kéthidi Hertzeg* halálos ágyban fekszik. — — — —

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —

Ezen hónapnak 6-dikán egy *Kurir* érkezék-meg *Varsóba* *Berlinből* az ottan lévő *Lengyel Követtől* *Hertzeg Csartorinszkítől*, ki a' *Prufszus Király* feletét-is el-hozta, az *Orosz Sergeknek* *Lengyel-ország* gon lejendő által-menetelekről, mely ez: „ hogy mindenkor tsak 400 *Orosz katonák* mehelnek keresztül

refztül fegyver nélkül, és ezeket-is Lengyel katonák késérik a' szélekig — és — ugyé? hogy ez egy kevélség tréfás *Marssa* volna a' Muszkáknak.

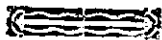
Ollyan a' Szerentse mint a' Szántó-vető Paraszt!
a' mit ma vet, hónap tiszzeresen vizsgálja és veszi: Hertzeg *Rádzivilnek* a' *Vilnai* Vajdának tsak a' napokban veté mellyére a' Pruszsziai fekete Sas Rendjének tzimerét, 's már most azon edgyetlen egy világosító Izemétől-is meg-fosztotta. Két Berliui Szem-orvasók ugyan próbálják ennek orvoslását; de ezen Hertzegnek meg-ért ideje 's más környülállásai kevés reménységgel biztatják őket.

Svéd-ország. — Az innen vett Levelekből tudjuk, hogy a' Svédeknek a' Dánakkal való fegyver-nyugváfoknak fel-bomlása még 1 Májusba ki-nem hirdettetett vala, noha a' kötések-szerint ennek 40 nappal kellett előre ki-hirdettetni. Tudják-é az Olvasók mi? nagy hire vagyon, hogy a' Dánusok ezen Napkeleti háborúra nézve *Neutrálístáknak*, egy részre sem hajlóknak fognak maradni. E' volna a' szép Ujság, ha igaz találna lenni. — Pruszsziaiban szedik az ágyu-húzó lovakat — minden nap teli a' *Leopold* Várossa a' Cseh-országba menő ágyukkal, még-is tovább semmit sem tudunk mondani. — Az Anglus Király III-dik *György*, ugy iratik, jó Német országba; de nem Nagy Britanniai Királyi göggel, hanem tsak mint egy Német-orzági választó Fejedelem. A' Hannoverai Vár készittetik számára-és a' Göttingai *Múzsák* készülnek az ő oszlopjoknak el-fogadására.

Elegyes Tudósítások.

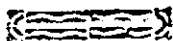
Ezt írja egy *Horvát* Tiszt Bétsbe az édes Atyának tegnap-előtt a' Török földéről *Ifatsitsból*: Kedves édes Atyám Uram! Már a' mi Táborunknak edgyik része *Tzettin*, *Sturlits*, és *Ifatsits* Várofsait ugy körül foglalván, hogy abba sem ki, sem bé senki sem mehet, Táborunknak más része má 8 mért-földdel van túl rajtunk az ellenség' földén s. t. — Ezen nevezett Várasok és Váratskák 6 mért-földnyire vagynak a' mi határ-széleinktől benn a' Török' földén; 6 meg 8 nálunk 14, és így a' Horváth-orzági Tábornak némelly része már 14 mért-földnyire hatott-bé az ellenség' földén.

A' múlt Szombaton és Pénteken a' leg-nagyobb ágyukkal rakadnak vala Bétsben egynéhány szekerek, mellyeket a' *Leopold*-Várofsán vivének keresztül; erre pedig az út Tseh-ország-felé megy; és így a' Tseh-országba való hadi dolgok' költöztetése máig se szünt-meg. — 140-ezer főből álló Népünk vagon még itten fegyverben, de a' mint haljuk némely Sergek parantsolatot vettek legyen, hogy Auszriába jöjjenek; mivel az itten lévő Német lovasok azt a' parantsolatot vették, hogy egy szem pillantásban induljanak-le a' Táborhoz; kiknek edgyik része leg-ottan meg-is indulván, a' többi-is minden órán követni fogja. — A' Hadi-készületek, ágyuk és ágyu gollyóbifok meg-szűnés nélkül mennek Bétsből mind a' vizen mind a' szárazon. — Moldovából azt a' hirt vettük, hogy az a' 16-ezer Muszka gyalog és 2500 lovas-nép, a' *Románzov* Táborából, mellyet már most *H. Potemkin* vezérel vala,

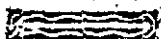
a' Hertzeg *Kóburg* Táborához taszittattak. Azt be-
szélik, hogy az Oroszok némely Bender körül lévő
titkos minákat ki-nyomozván, azokat szerentséfen
fel-gyújtották és vettették volna, és hogy a' Musz-
kák Bender-Varához olly közel vólnának, hogy
már egy tüzes lapta bé-vetésével egy élés-házat
égettenek volna-fel Banderben. — A' Szebeni Leve-
lekben pedig 11-dikben arról tudósittatunk vala,
hogy H. *Kóburg* a' fő hadi-szállást *Románból Bakou-
da* tette-által, hová ez h. 4-dikén szerentséfen meg-
érkezett; 10-dikben *Foksánba* kíván vala meg-ér-
kezni, de bizonyos gátaló okok miatt kéntelenitte-
ték *Bakóban* maradni, — A' *Galatzba* tett próbá-
jok az Oroszoknak szerentséfen ment véghez. Mi-
dön közelget vala az ide küldetett Sereg, a' Tö-
rökök Nagy liettséggel költöznek vala-ki belölle,
a' honnan a' Muszkáktól egy fegyver zördülés nél-
kül foglaltaték-el. Azonban *Gallatz* mint *Jász* Vá-
ros, melyből a' Muszkák, mihelyt a' Törökök jö-
nek, hasonló serénységgel ki-szaladhatnak.

Szerimből ez iratik: „ Két egy más után *Pé-
terváradról* vett Levelekből tudjuk, hogy ezen hón-
11-dikén a' Tábori hidak *Szurtokon* vitetének keresz-
tül, hogy fel-állittatván a' Tábor azakon által-köl-
tözhesen. 14-dikben mindennek mozgásban kelle-
tik vala lenni *Oppova*-felé — és ezen Réndelés-sze-
rint 20-dikban a' Sergeknek *Oppovában* öltve-gyül-
ve, és F. M. Gróf *Hadik*-is már 14-dikben *Zemlinbe*
váratik vala. — A' *Zemlinből* érkezett Levelek tö-
kéletes igaznak irják, hogy innen a' 17 *Gránáté-*

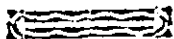
ros, és 18 Muskatéros külömbb külömbb Sergekből
lévő Batalionak *Oppovára* indúltanak és a' továbbt
parantsolatik itt szállanak Táborba. — Zemlinben me-
gint szájról szájra jár a' hirc, hogy a' Nagy Vezér
a' maga Táborával már *Viddinbe* meg-érkezet-
vólna. —

A' leg-első, kihez a' *Száltón* halála érkezett va-
la Bétsbe, a' Velentzei Közönséges-társaság' Követ-
je *Ritter Dolfinó* Ur vala; ki leg-ottan minden más
Követeknek tudtadra adá. Az-óltától fogva más
különös Levelek által-is ezen dolog meg-erősítették;
ugy hogy ebben már most leg-kisebb kétség sem
lehet. Sokon sok-féle képpen írják-le ezen nagy Ur-
nak halálát; de a' *Rágusából* jött Levelek igen meg-
edgyeznek az ő halálának ezen környülállásain t. i.
„Észre vették a' Jantsárok, hogy *Otzakov* a' Musz-
kaktól szörnyü vérontások között vétetett-meg, a'
honnán közönségesen ezt kezdik vala kiáltani: „a'
mi Urunknak és Kormányazonknak minden Szeren-
tse ellensége !! Az ő Uralkodása alatt a' fellyebb
vólt hadakozás (1769-től fogva — 74-ig) szerentsét-
lenül végezödék, és *Kajnárdgiban* szerentsétlen bé-
keféség kötteték. Az ő Uralkodása alatt el-vesztettük az
egyedül való Uralkodási a' Fekete-tengeren, és Krimia-
is kezünkből ki-ragadtaték. Az ő Uralkodása alatt
végre el-vesztök tavaly *Szabátsót*, *Dubitzát*, *Novit*,
Khotzimát és végre *Otzakov*. A' mi szerentsénknak
meg-változtatására, egy szerentséfebb Uralkadót *Sze-
limet*

az egész nyavalya fundamentumostól — mely Könyvnek Titulusa és foglalvánnya e' következő:

A' fekete epés mértékletnek eredetéről, okairól, élémeneteléről, el távoztatásáról, meggyógyításáról közönségesen; különösen pedig az abból ki-tsirázó betegségeknek nemeiről; úgy mint: az Ot-varról, Görvéjéről; tsontok-ki-vetésekről; gyermekek száraz-betegségéről; varas-főről; koszról; Sömörög-ről; lentse-forma és máj-szeplőről, vagy fótról; verhenyös Orról; tarjagos-rezes-ortzáról; kéz és láb-ujjok közt tavaszszal és nyárban ki-öklöni szokott köszvény varokról; ortzán lévő fekete kerékded tarjadékokról; karon 's láb-szarakon ki-öklött hal hej módra le-hámlani szokott vízkető varokról; Őszi 's tavaszi köszvényes orbántzról; köszvényes Rák-fenéről; fekéllyes láb-szárokról; vak és folyó aranyerekről; a' vég-hurkába lévő Csévéről; kövér és potrohos személlyeken gyakran elő-forduló 's veszedelmesen végződő kolikáról; *melánkolidról*; hipokondriáról; Anya-méhtől való szenvedésről; tébojodásról; *Hipokrates* fekete betegségéről; a' fekete-sárgaságról; afszonyok hószszas vér-folyásáról; a' fattyu tüdő gyúladásról; szél-ütésről; tagok el-esésekről; inak őszve-lugaradásáról; farzsábaról; köszvényről, és láb-köszvényről (podagráról) 's e' két utólsónak más nyavallyákkal lévő őszve-köttetések-ről, és fundamentomos 's helyesebb 's tökéletesebb ki-gyógyíttatásokról, *Gránt Vilhelm* Anglus Orvosnak fordítáfa 's követése, és az önnön maga 's más leg-hiresebb Orvosóknak leg-ujjabb és bizonyosabb

eligazítani: A' Berlini Levél Szóról Szóra ez: „ — A' mi Kabinétunk olyan fontos dolgokban munkálódik, mely egész Európát illeti. A' külső Udvari Követek; nevezetesen az *Anglus*, és a' napokban hozzánk érkezett *Dánus* Követ G. *Stolberg* a' *Svéd* Miniszterrel edgyütt szüntelenül való tanátskozásban vagynak, és ezeknek Kurir küldétek rend-kivül való. Mi egész reménységgel vagyunk, hogy az *Anglus* Királyt a' jövő nyáron a' mi falaink között léfzen szerentsénk szemlélni, ki bizonyoson Németországba jöven 3 hónapokig fog ottan maradni. A' Királyi Familiából tsak a' Királyné és a' két nagyobb Királyi Kis-afszonyak fogják ötet követni: A' Hollándiai Helytartó és a' Szakszoniai Választó Fejedelem-is itt fognak öszve-jöni.

Frantzia-országban még a' belső zenebona, a' Király ujittásainak szomorú következései még meg nem szűntenek: noha a' *Diéta* már el-kezdődött — Mióltától fogva Amerika az *Anglus* jármot nyakából ki-vetvén szabad Társasággá lett, az-ólta minden Nemzetek ezen arany szabadság után ásittoznak, és a' Frantziákra-is a' *Vasinkton* Filozofijának szele fuvallott, és hogy ez a' kívül pallérazott Nemzet meg-mutofsa, hogy elmébéli világótság-is nagyon birtokában, sok Vármegyék a' magok Dépútátulásaiknak olyan *Instructiot* adtanak, mellyen el-fog az öftoba Világ bámúlni, midön világótságra jövend. — A' házasok' választása — a' Papok házofsága — a' Lottéria el-törlése — más Kriminális Törvény Könyv — a' Papoknak a' Romai Udvartól lejendő ne-függése — a' sok Klastramok' el-törlése, 's sok

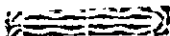
más

más offéle Nemzet szabadságára tartazó dolgok for-
ganak-fen.

Kedves Ur ! !

Az Ebeket arra meg-tanítani, a' mire őket a'
Természet szüli, hogy tudni-illik harapjanak, marja-
nak, 's még a' fegyveres Vitézekkel-is szembe szál-
janak, mint a' mi bugyogós szomszédaink Ebei a'
múlt esztendőben tsekedtenek; nem nagy mesterség.
De ha valaki ezeket az oktalan állatokat arra meg-
tanithatja, hogy a' veszedelemben lévőkön szána-
kozzanak, 's ne öljenek, hanem inkább a' kiket le-
het a' halál torkából ki-ragadják; már ez sokkal
nemesebb mesterség.

Hogy pedig erre a' nemes mesterségre-is meg-le-
hessen az Ebeket tanítani, világos példáját adta annak
ezen folyó Május hónapnak 7-dikén a' M. Gyulai
Uraság 11 kövü-malmában lévő Molnár. A' kinek
Inspectiója alatt lévő Malomban az említett napon
ilyen szerentsétlenség történt: hogy egy göromba
Tsabai Tóth, egy Gyulai Lakósnak 9 esztendő
gyermekét a' Keres-vizébe taszítván; 's a' gyermek
a' Malom-kereke vagy a' zsélyi alatt a' víznek mély-
lyére 's sebelsére vitettetvén, minthogy a' víz igen
mély, és nagyon sebess vólt; senki az ott lévő
emberek között életét kotzkára vetni, 's a' gyer-
meknek utánna úszni nem bátorkodott. Mellyre
nézve a' Molnár ezen szerentsétlén gyermeket az ő
kutyájának meg-mutatván, kész vólt ez az oktalan,
de hüséges állat, egyszeri intésére Gazdájának, a' víz-
nek zuhogó habjai között lévő gyermekért bé-úszni,

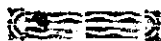
és azt szerentsésen életben minden sérelem nélkül kihozni.

Bizony jobban megérdemli hát az ilyen állat a' korpa-tzipót; mint sem az olyan a' jó-féle marha húst, a' melly nem hogy az ilyen veszedelemben lévőket a' halál torkából ki-ragadná; hanem még a' bátorságos helyben lévőket-is életektől megszokta fosztani, mint ezt a' Debretzeni nem régi izomorú történet eléggé bizonyítja.

Tudománybéli Tudósítások.

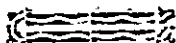
Bétsben a' Kurtzbek Ur Könyv-nyomtató műhelyében egy olyan Magyar Munka vagyön készülő félben, mely azt tanítja, miképpen kellefsék a' *Afónárkhiában* és *Aristocratiában* az Hazához való szeretetet fel-gerjesztteni, és megtartani; melyről ezután bővebb tudósítás fog adatni.

Pesten pedig a' Világi és Orvosi Tudományok Doktora, N. Borföld-Vármegyének fő Orvosa tilt. *Benkő Sámuel* Ur, Nemzeti Nyelvünkön egy olyan Orvosi Munkáját kívánja a' Világ' eleibe adni, mellyet 10 ezrtendei újabb és igazabb maga tapasztalásaiból, nevezetesen pedig egy ezeltől 2 ezrtendőkkel meg-halálazott nagy figyelemetességű Angliá Doktornak *Gránt Vilhelmnek* Könyveiből gyűjtött egybe; mellyet a' Magyar Oryos-könyvek között csak azért-is nagyra lehet bészülni; mert ebben éppen a' Magyarok *Temperamentümi* és betegségek iratnak-le, és pedig nem csak téttel, hanem

limet kívánnok mi az Uralkadó székben szemlélni. s. t. Midőn a' *Szérail* tagjai észre-vették volna, hogy a' nép közönségesen így zugalódik, félnek vala a' közönséges zenebonától; azért el-végezék, hogy a' *Szúltánnak* mérget készítenének, és ezzel a' következhető zenebonának gátot vessenek; melyet meg is tselekedének. Minekutánna a' jó lelkű öreg *Szúltán* ezen veszedelmes italt meg-itta volna, 2 órákig tartott ki-mondhatatlan kínlődásai után meg-hala. Midőn az ő halála a' Népnék tudtára adaték, közönségesen azt kiáltják vala a' *Jantsárok*: *Szélím Ginadari!!* és *Szélím Ginadari* üle az Uralkadó-székbe; kinek leg-első parantsolatja a' vala, hogy a' békefégről tsak szóllani-is valakí meg-ne próbálja. Az ő Uralkodásra való jutásával leg-ot-tan Követek és Kurirok küldetének minden Tartománybéli Kormányazókhoz és Basákhoz, kiknek hivataljokban való meg-erősítetések mellett azt a' hirt küldé: „*Szélimnek* az az akaratja, hogy ő a' maga tsatázó Táborának szárnya hegyére álljon — és ugy gondaltatik, hogy magának ujj *Nagy Vezért* és *Admirált* fogna válalztani — Azonban a' *Nagy Vezér* mellett lévő (idegen Udvarak) Tanátsok fujják a' Notát; *Szélím* Utam-is tsak e' szerint fogja a' tántzot járni. A' hadat nem ő Kegyelme szerzette, 's nem-is ő kegyelme fogja végezni.

Most tsak *Lengyel*, *Svéd*, és *Frantzia-ország*nak tartatik Ország-gyűlése, de a' mint a' *Berlini* Levelekből értjük tsak alig ha az idén az *Europai* nagyobb Fejedelmeknek is egy Gyűlések nem léfzen, és a' mostani környülállásokat edgyütt nem fogják el.

fobb tapasztalásinak 's találmányiának nyomdokok szerint. — Ugyan csak Pestről így tudósítottunk :

Örömmel jelentjük a' M. Publikumnak, hogy ama' tudós Munkáiról eléggé esméretes Auctornak *Rätz Sámuel* Urnak, a' Pelli Univerzitás edgyik nagy érdemü Professorának, azon *Physiologiája*, melyről az el-múlt éftendőben előre-jelentés tétetett vala, már egészszén készen van, és Magyar nyelvünken olvassatik: a' kik annak okáért erre Prénúmeráltak, vagy Subscribáltak vólt, azoknak tetsék az Exemplárokat Pestről az említett Urnak Házától, mely a' *Kohlhakher* utzában Sub Nro 49t vagyon, elvitetni. A' Munkának jósága és valóságos érdeme iránt akár ki-is leg-ottan maga meg-győződik, a' ki azt figyelmetesen olvassa: szükölködött Nemzetünk mind ez ideig a' maga nyelvén ebben a' Matériában egy ilyen Könyv nélkül: azért nagy reménység táplál az iránt, hogy a' Magyar Publikum ezen Könyvetskét örömmel el-fogadja, annyival-is inkább minthogy ennek árra csak egy R. forintra szabott.

Azt olvassuk egy Levélben, hogy egy nagy Hatalomság az Orosz Udvar mellett 100-milliom kötsön kért pénzért kezelséget vállolt volna — nagy barátság!!!

A' Staféták egy mást érik úgy jönnek a' Tábor-tól — bizonyoson történt valami — Szombatig megtudjuk. — Ebben a' pertzben érkezék a' hir, hogy a' Török *Szuppánohnél* bé-ütett volna — megtudjuk 3 nap alatt.